

*Н.В. Рогова, Черкаський банківський інститут
Університету банківської справи НБУ*

МОДИФІКАЦІЯ ЗОВНІШНІХ ФАКТОРІВ ЦІНОУТВОРЕННЯ В УМОВАХ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Важливим фактором впливу міжнародної економічної інтеграції на процеси ціноутворення є забезпечення висококонкурентного середовища та протидія монополізму. Конкуренція виступає рушійною силою ринкової економіки.

За переконанням відомого російського економіста Е.А. Уткіна, держава повинна активно впливати на ринкову кон'юнктуру та динаміку цін. Але механізм цього впливу в умовах переходу до ринку не відпрацьований, а при високому ступені монополізму багатьох виробників це призводить до швидкого зростання цін. Саме тому надзвичайно важливими є такі заходи, як: встановлення верхнього рівня цін державними органами; дії, спрямовані на розвиток конкуренції; раціональна податкова політика тощо.

В умовах інтеграції світового господарства конкуренція та прояви монополізму істотно посилюються, що відображається на функціонуванні механізму ціноутворення та використанні відповідних методів бюджетного регулювання цін. Однак слід пам'ятати, що проведення державою антимонопольної політики повинно зняти штучні обмеження і сприяти розгортанню конкуренції у всіх галузях та секторах економіки, її підтримці всебічному розвитку на цій основі ринкового ціноутворення. Але конкуренція може бути і руйнівною силою, розорюючи цілі групи виробників. Тому завдання полягає в тому, щоб забезпечити таке співвідношення монополії та конкуренції, яке б не призвело до руйнівних наслідків.

У різних країнах неоднаково підходять до вирішення проблеми впровадження антимонопольних заходів, дбаючи, перш за все, за стан власної національної економіки. Разом з тим, якщо враховувати розвиток глобальних процесів і посилення на цьому тлі міжнародної економічної інтеграції, то проблема впливу антимонопольних заходів на діяльність механізму ціноутворення постане в дещо іншому світлі. Справа в тому, що разом з інтеграцією, антимонопольна діяльність поступово буде передаватися від національних урядів до місцевих органів влади та керівництва інтеграційним угрупованням.

Важливе значення для покращення конкурентного середовища в Україні в умовах зростання міжнародної економічної інтеграції має розвиток відповідної нормативно-правової бази, яка б забезпечувала відповідність вітчизняного правового поля до законодавства відповідного інтеграційного угруповання. До числа документів, які так чи інакше регламентують впровадження бюджетних методів регулювання цін в умовах інтеграційного розвитку економіки України, слід віднести наступні: Антидемпінговий кодекс, прийнятий 1 жовтня 1998 р., та ряд Законів України – “Про захист

національного товаровиробника від демпінгового імпорту”, “Про захист національного товаровиробника від субсидового імпорту”; “Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту”. Крім того, на сферу ціноутворення впливають зміни, внесені до таких Законів України: “Про Єдиний митний тариф”, “Про зовнішньоекономічну діяльність”; “Про систему оподаткування” тощо.

Разом із зростанням міжнародної економічної інтеграції збільшується експансія іноземних товарів на внутрішні ринки країн, які починають інтегруватися до відповідного угруповання. За переконанням українського вченого, економіста В. Лагуніна, для захисту внутрішнього ринку споживчих товарів необхідна орієнтована на споживача політика регулювання цін. Стратегічне значення мають заходи держави, спрямовані на лібералізацію ринків, підвищення конкуренції на них, розбудову ринкової інфраструктури та зниження маркетингових витрат. Одним із основних чинників стабілізації цін є державне сприяння розширенню місткості ринків – збільшення пропозиції та зростання сукупного попиту. Більш місткий ринок поживляє конкуренцію, змушує товаровиробників знижувати витрати, активніше виготовляти й продавати нові товари. Неринкові заходи втручання держави в систему ціноутворення пов’язані, перш за все, з адміністративним тиском на ринкових суб’єктів.

Рогова, Н.В. Модифікація зовнішніх факторів ціноутворення в умовах міжнародної економічної інтеграції [Текст] / Н.В. Рогова // Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика: зб. тез доп. II Міжнародної науково - практичної конференції (31 травня – 1 червня 2007 р.). – Суми: УАБС НБУ, 2007. – С. 139-140.